

2. Budakeszi Összképzőművészeti Kiállítás

A hagyományosan augusztusban megrendezendő Családi Napok egyik rendezvénye a Budakeszin élő számos képzőművésznek közös fórumot adó kiállítás a Művelődési Ház szervezésében, augusztus 17-i megnyitással. Előzetesként és kedvcsinálóként az kiállítók egyike, Varga Vilmos beszél a mai kortárs művészet és művészek helyzetéről Franciaországban és Magyarországon.

– Mit jelent az avantgarde kortárs művészet?

– A képzőművészet formanyelve korról-korra változik, mivel az ábrázolás egy szelekciós kifejezés. A társadalom elvárása is az a művészekhez, hogy valami újat alkossanak. Az avantgarde a művészet terén a merész újításokkal tudatosan úttörő szerepet vállaló művészi mozgalmak gyűjtőneve. Ismert példa a zenéből a Beatles és a Rolling Stones, ők igazi avantgardistái műfajuknak. A szó eredete a napóleoni időkre nyúlik vissza, Napóleon hadseregében az élenjáró katonákat nevezték így, azokat, akik hagyták magukat lelőni.

– Ön is avantgardistának érzi magát?

– Az alkotóművész sehova nem sorolja be magát, ezt a munkát a kritikusok végzik el. Hegyi Lóránt – aki ma a bécsi Modern Művészetek Múzeuma igazgatója – az Új szenszibilitás című könyvében határozta meg azt a műfajt, amit én is festek 30 éves koromtól fogva motívum festészetként. A hetvenes években a virág hippik kezdték használni önkifejezésüként. Nálunk is meghonosodott, én ezen a műfajon belül vagyok avantgarde.

– A festményeit nézve ezek a motívumok nem éppen európaiak, sokkal inkább ázsiai világúnak érzem.

– Apám foglalkozása miatt hosszú ideig éltem Algírban, itt szereztem művésztanári diplomát. Algériában mohamedán, berber lakosság él, az ő népművészeti motívumaik lépnek elő a vásznon befűszerezve az európai kultúrával. Algéria csodálatos adottságú ország, a mai napig inspirál művészetemben. Az itt töltött évek miatt jól beszélek franciául, így öt éve Párizs és Budapest között ingázom. Párizsban van ugyanis az ENSZ Arab Világ Intézete, itt találtam meg egyik közegem, számtalan kiállítást szerveztek képeimből. Franciaországban tovább képeztem magam, az ottani Képzőművészeti Főiskolán lettem a kandidátúrát, címzetes egyetemi tanár lettem.

– Feltűnik a képein a rengeteg szem. Fél talán valamitől?

– A festőnek kell, hogy legyen komplexusa, számomra ezt a szemlélével való rezonancia jelenti. Erősen kommunikatívak a képeim. Minden szem a néző fele fordul, keresi a kontaktust a szemlélével, szuggerálja, hogy nézd meg jól, és érezd meg, ami benne van. Számomra ez rettenetesen fontos az alkotásban, mintegy az alkotás befejező mozzanata.

– Térjünk vissza Párizsba! Bizonyára

össze tudja hasonlítani a kortárs képzőművészet fogadtatását itthon és ott!

– A kiállításokra itt is, ott is elmennek a szakmabeliek. Másképpen működnek viszont a művészek és maga a művészet. Magyarország kontrasztosabb régió, sok a különféle hatás, a sajátunkon kívül a kelet-európai és a nyugatról beszüremkedett stíluskreációk vannak együtt forrásban. Ha a kortárs képzőművészet felvállalja ennek a kultúrának az értékeit, sikeres lehet. Franciaországban semmin sem döbbennek meg a nézők, ugyanakkor a művészet is sokkal inkább simulékony, nem annyira durva, mint a miénk, működik az önkontroll náluk. Kontrasztos, hogy ma már negyed generációs külföldi nemzedék, – a bevándorlók leszármazot-

– színesíti saját gyökerei folklórával a kortárs francia művészetet. Ugyanakkor néha bele kell ütni a nagydobba is, de ez akkor történik meg, amikor szükséges. Franciaországban is megélhetési problémákkal küszködnek a művészek, de a művészetpártolásnak nagyon a hagyományai, ott egyszerűen sínre teszik a kezdő tehetségeket. Az önkormányzatok rendszeresen megbíznak kezdőket például Párizs utcáinak megfestésével, és az összegyűlt anyagot saját kiadványaikban használják fel, az eredeti kép pedig természetesen az alkotó tulajdona marad. A szakmai zsűri, amelyik értékeli a képeket, pedig egyszerűen kiemeli a tehetségeket. Úgy működik ez, mint régen nálunk a Ki Mit Tud. Az önkormányzatok mellett az egyház, a sikeres cégek, a már befutott művészek is keresik a tehetségeket. Jó példa erre Edith Piaf, aki a Mont-Marte utcáin énekelt, egy jó füllű üzletember meghallotta, és befuttatta. Az alkotók szervezeti formában lépnek fel, alkotó közösségeket hoznak létre, így szervezik meg közösen a kiállításait. Az individuum is jól működik a szerzői jogvédelem formájában, ott nem létezik lopás. Magyarországon szuper művészeti termékek születnek, de nincs aki felkarolja a művészetet. A társművészetekre, nyomdára, textiliparra, építkezésekre, például a most divatos kovácsoltvasra, autótervezésre gondolok. Az avantgarde kovácsoltvas Máltáról indult el, de Magyarországon pillanatok alatt felülmúlták. Mi a nagy sikerek áldozatait vagyunk, a márkás, befutott tömegtermékekért sorba állunk, hiányzik viszont az egyéniség.

– A Varga Vilmos Alapítvány kiállító termében írtam le a következő sorokat: „... a kortárs festészet egy forrongó, lázadó világ. Visszasírja a múlt érzelmi gazdagságát, kritizálja az érzéktelenséget környezetünkben, és harcol a humanitásért.” Ez a hitvallását fogalmazza meg?

– Picasso szerint az emberiség háború elleni leghumánosabb eszköze a képzőművészet. Amit leírt, az ennek a gondolatnak a kiterjesztése háborúmentes időkre.

Hegedüs Ira

